

COMISIA
EUROPEANĂ

Bruxelles, 20.7.2021
SWD(2021) 706 final

DOCUMENT DE LUCRU AL SERVICIILOR COMISIEI

**Raportul din 2021 privind statul de drept
Capitol consacrat situației statului de drept din Germania**

care însoțește documentul

**COMUNICARE A COMISIEI CĂTRE PARLAMENTUL EUROPEAN, CONSILIU,
COMITETUL ECONOMIC ȘI SOCIAL EUROPEAN ȘI COMITETUL
REGIUNILOR**

**Raportul din 2021 privind statul de drept
Situația statului de drept din Uniunea Europeană**

{COM(2021) 700 final} - {SWD(2021) 701 final} - {SWD(2021) 702 final} -
{SWD(2021) 703 final} - {SWD(2021) 704 final} - {SWD(2021) 705 final} -
{SWD(2021) 707 final} - {SWD(2021) 708 final} - {SWD(2021) 709 final} -
{SWD(2021) 710 final} - {SWD(2021) 711 final} - {SWD(2021) 712 final} -
{SWD(2021) 713 final} - {SWD(2021) 714 final} - {SWD(2021) 715 final} -
{SWD(2021) 716 final} - {SWD(2021) 717 final} - {SWD(2021) 718 final} -
{SWD(2021) 719 final} - {SWD(2021) 720 final} - {SWD(2021) 721 final} -
{SWD(2021) 722 final} - {SWD(2021) 723 final} - {SWD(2021) 724 final} -
{SWD(2021) 725 final} - {SWD(2021) 726 final} - {SWD(2021) 727 final}

REZUMAT

Sistemul judiciar german, caracterizat de rolul important al landurilor (*Länder*) în administrarea justiției, continuă să beneficieze de un nivel foarte ridicat al independenței percepute a sistemului judiciar. O propunere legislativă este în curs de dezbatere pentru a limita competența miniștrilor justiției, care este rareori utilizată, de a emite instrucțiuni către procurori în cauze individuale, având în vedere jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene. Sunt în curs de desfășurare dezbateri cu privire la criteriile de selecție pentru unii președinți de instanță în cadrul instanțelor federale, în urma unor critici din partea judecătorilor cu privire la propunerea de eliminare a cerințelor privind experiența. Crearea de posturi suplimentare pentru judecători și procurori în temeiul „Pactului privind statul de drept” din 2019 avansează. Astfel cum s-a menționat în Raportul din 2020 privind statul de drept, provocările pe termen lung în ceea ce privește recrutările în sistemul judiciar persistă, de asemenea, având în vedere viitoarele valuri de pensionare a judecătorilor. Continuă inițiativele de îmbunătățire suplimentară a digitalizării justiției. În mai multe landuri, sunt în curs de înființare instanțe comerciale specializate axate pe chestiuni internaționale care își pot desfășura activitatea în limba engleză. Sistemul de justiție continuă să funcționeze eficient, prezentând îmbunătățiri în ceea ce privește cauzele de contencios administrativ.

Răspunsul strategic la prevenirea corupției a înregistrat noi evoluții pozitive, completând cadrul anticorupție deja în vigoare. Germania își modernizează cadrul strategic pentru prevenirea corupției în administrația federală. O nouă lege prevede introducerea până în ianuarie 2022 a unui registru al activității de lobby, însă nu are în vedere o „amprentă legislativă”. Există în continuare deficiențe în ceea ce privește reglementarea activităților secundare ale parlamentarilor și normele privind declarațiile de avere, deși sunt planificate unele îmbunătățiri. Normele privind finanțarea partidelor politice conțin unele lacune juridice, inclusiv în ceea ce privește sponsorizarea, în timp ce plafoanele pentru donații sunt considerate prea ridicate. Daunele financiare cauzate de corupție au scăzut în mod semnificativ, în condițiile în care darea sau luarea de mită clasică în numerar este în scădere. Se află în centrul atenției alte forme de dare sau luare de mită nemonetare, precum biletele gratuite la evenimente și posibila influență necuvenită prin intermediul dinezilor private în mediul de afaceri și politic. Germania este pe primul loc la nivel mondial în ceea ce privește urmărirea penală a persoanelor care comit infracțiunea de dare de mită la nivel transnațional, dar nu există nicio dispoziție juridică privind răspunderea penală a întreprinderilor.

Germania dispune de un cadru de reglementare funcțional privind libertatea și pluralismul mass-mediei. În cursul transpunerii Directivei revizuite privind serviciile mass-media audiovizuale, cadrul legislativ german privind mass-media a fost actualizat, în special prin Tratatul privind mass-media de stat, care a intrat în vigoare în noiembrie 2020. Gradul de independență a mass-mediei și a autorităților de reglementare relevante rămâne ridicat. Legislația germană garantează un nivel bun de transparență cu privire la persoanele care dețin mijloacele de informare în masă. În pofida unui cadru juridic solid, o preocupare principală rămâne siguranța fizică a jurnaliștilor, în special în ceea ce privește relatarea protestelor. În acest sens, anul 2020 a fost marcat de un număr semnificativ de cazuri de agresiune înregistrate împotriva jurnaliștilor.

Sistemul de control și echilibru a jucat un rol activ în timpul pandemiei de COVID-19. În principal, guvernele landurilor au luat măsuri restrictive în temeiul Legii privind protecția împotriva infecțiilor, care a fost modificată de mai multe ori, inclusiv în noiembrie 2020,

pentru a spori supravegherea de către parlamentul federal. Aceste măsuri au făcut obiectul unui amplu control judiciar. Au fost exprimate unele preocupări cu privire la o tendință mai largă de scurtare a perioadelor de consultare a părților interesate. La 9 iunie 2021, Comisia a inițiat proceduri de constatare a neîndeplinirii obligațiilor împotriva Germaniei pentru încălcarea principiului supremației dreptului Uniunii în legătură cu hotărârea Curții Constituționale Federale din 5 mai 2020. Societatea civilă continuă să beneficieze de un cadru solid, dar se confruntă cu incertitudini în ceea ce privește scutirea de impozite a organizațiilor non-profit. Potrivit părților interesate, preocupările legate de pierderea acestui statut le pot determina să se abțină de la adoptarea unor poziții cu privire la aspecte potențial sensibile.

I. SISTEMUL JUDICIAR

Sistemul jurisdicțional din Germania este structurat într-o manieră federală. Competența este exercitată de instanțele federale și de instanțele din cele 16 state federale („landuri”). Competența și volumul de lucru privind administrarea justiției sunt împărțite în principal între landuri¹. Structura instanțelor este împărțită între instanțele de drept comun (civile și penale) și instanțele specializate (instanțe administrative, fiscale, de dreptul muncii și de contencios social). Numirea judecătorilor și procurorilor, cu excepția instanțelor federale și a procurorului general din cadrul Curții Federale de Justiție, este de competența landurilor. Deși procedurile de numire diferă în ceea ce privește detaliile de la un land la altul, toate împărtășesc elemente centrale comune, în special principiul meritului² și controlul judiciar al procesului și al deciziei de numire. Pentru instanțele federale, un comitet de selecție a judecătorilor (*Richterwahlausschuss*) selectează judecătorii pentru a fi numiți de puterea executivă, iar Consiliul judecătorilor (*Präsidentialräte*) al instanțelor relevante trebuie consultat în acest proces³. În prezent, există 638 de instanțe locale, 115 instanțe regionale și 24 de instanțe regionale superioare, precum și 51 de instanțe administrative și 15 instanțe administrative superioare în cele 16 landuri⁴. Există cinci instanțe federale: Curtea Federală de Justiție, Curtea Administrativă Federală, Curtea Federală Fiscală, Curtea Federală de Dreptul Muncii și Curtea Federală de Contencios Social. Controlul constituțional este asigurat de Curtea Constituțională Federală și de instanțele constituționale ale landurilor. Parchetele din Germania fac parte din puterea executivă, la nivel federal existând procurorul general de pe lângă Curtea Federală de Justiție. La nivelul landurilor, fiecare land are propriul

¹ Astfel cum s-a explicat în Raportul din 2020 privind statul de drept, independența sistemelor de justiție germane este asigurată de mai multe garanții, printre care controlul judiciar asupra numirilor, evaluărilor profesionale, promovărilor, sancțiunilor disciplinare și demiterilor, precum și de o serie de elemente de administrare judiciară autonomă.

² Principiul meritului (*Leistungsprinzip*) este consacrat la articolul 33 alineatul (2) din Legea fundamentală; în principal, pe baza notelor de la cele două examene juridice de stat.

³ Comitetul de selecție a judecătorilor (*Richterwahlausschuss*) este format în părți egale din miniștrii responsabili ai statelor federale și din membri selectați de parlamentul federal. A se vedea Legea privind selecția judecătorilor (*Richterwahlgesetz*) și Legea germană privind judecătorii (*Deutsches Richtergesetz*), articolele 54-55. Există comitete similare în anumite landuri, deși nu în toate. În plus, procesul și decizia de numire sau de nenumire este complet supusă controlului judiciar al instanțelor administrative.

⁴ Există, de asemenea, 18 instanțe fiscale, 108 instanțe de dreptul muncii, 18 instanțe superioare de dreptul muncii, 68 de instanțe de contencios social și 14 instanțe superioare de contencios social. Contribuție din partea Germaniei la Raportul din 2021 privind statul de drept.

parchet. Germania participă la Parchetul European. Există 27 de barouri regionale în Germania⁵, care sunt organizate sub egida Baroului Federal German.

Independența

Nivelul independenței percepute a sistemului judiciar continuă să fie ridicat. În ansamblu, 80 % din populație și 69 % dintre întreprinderi percep nivelul de independență al instanțelor și al judecătorilor ca fiind „foarte bun” sau „destul de bun” în 2021⁶. Acest nivel ridicat al independenței percepute a sistemului judiciar a avut o tendință stabilă în ultimii cinci ani și prezintă o ușoară creștere față de 2020 în ceea ce privește publicul larg, în timp ce pentru întreprinderi a scăzut într-o oarecare măsură în comparație cu nivelul stabil din anii precedenți.

Se are în vedere modificarea competenței miniștrilor justiției de a emite instrucțiuni către procurori în cauze individuale. În ianuarie 2021, un proiect de propunere de modificare a sistemului de instrucțiuni adresate procurorilor în cauze individuale, care a fost discutat în ultimii ani⁷, a fost transmis spre consultare landurilor și părților interesate. Printre altele, propunerea este un răspuns la jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene privind aplicarea mandatului european de arestare⁸. Propunerea ar codifica obligația de a respecta principiul legalității și ar introduce cerința ca instrucțiunile în cauzele individuale să fie motivate și emise în scris⁹. Astfel de garanții avute în vedere ar fi în concordanță cu recomandările Consiliului Europei¹⁰. În plus, propunerea ar elimina posibilitatea instrucțiunilor în cauze individuale pentru domeniul cooperării judiciare în materie penală la nivelul UE, menținând-o în același timp în alte cazuri¹¹. Deși garanțiile propuse au fost în general salutate de părțile interesate¹², reacțiile la acest ultim element al propunerii au fost mixte. Unele landuri¹³ și părți interesate¹⁴ consideră că actualul sistem de instrucțiuni trebuie menținut pentru a respecta principiul democrației constituționale și, prin urmare,

⁵ În plus, există un barou special pentru avocații cu drept de audiență în materie civilă la Curtea Federală de Justiție.

⁶ Figurile 48 și 50, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE. Percepția cu privire la independența sistemului judiciar corespunde următoarelor categorii: independență foarte scăzută (30 % din respondenți consideră că nivelul de independență a sistemului judiciar este „relativ bun” și „foarte bun”); independență scăzută (între 30 % și 39 %), independență medie (între 40 % și 59 %), independență ridicată (între 60 % și 75 %) și independență foarte ridicată (peste 75 %).

⁷ Astfel cum s-a menționat în Raportul din 2020 privind statul de drept, faptul că acest drept este rareori utilizat în practică, combinat cu garanțiile juridice în vigoare, pare să reducă riscul de utilizare abuzivă a dreptului de a da instrucțiuni; Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 3.

⁸ Hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene din 27 mai 2019, *OG și PI*, cauzele conexe C-508/18 și C-82/19 PPU și din 24 noiembrie 2020 – C-510/19.

⁹ Ministerul Justiției și Protecției Consumatorilor (2021), proiect de lege pentru consolidarea independenței procurorilor și cooperarea în materie penală cu statele membre ale Uniunii Europene.

¹⁰ A se vedea Recomandarea Rec(2000)19 a Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, punctul 13 literele (d)-(e). Alte garanții recomandate de Consiliul Europei sunt de a include instrucțiunile în dosarul cauzei și de a permite accesul părților la acesta.

¹¹ În mod concret, proiectul face trimitere la părțile 8-11 și 13 din Legea privind asistența judiciară internațională în materie penală (*Gesetz über die internationale Rechtshilfe in Strafsachen*), care vizează, printre altele, cooperarea judiciară în materie penală la nivelul UE.

¹² A se vedea contribuțiile menționate în notele de subsol 13, 14 și 15.

¹³ Scrisoare comună din partea Hessen, Bayern, Brandenburg, Nordrhein-Westfalen, Mecklenburg-Vorpommern, Saarland, Niedersachsen și Schleswig-Holstein din 3 februarie 2021.

¹⁴ Contribuția Asociației Barourilor din Germania la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 7.

responsabilitatea parchetului. Alte părți interesate¹⁵ consideră că ar trebui eliminată complet competența de a emite instrucțiuni în cauze individuale și că propunerea ar crea o separare artificială a chestiunilor naționale de cele care implică cooperarea judiciară la nivelul UE. Guvernul analizează răspunsurile la consultare pentru a decide dacă și în ce mod să continue cu această propunere¹⁶.

Criteriile de selecție a președinților de instanță în cadrul instanțelor federale fac obiectul unor dezbateri în curs, în urma unor critici cu privire la propunerea de eliminare a cerințelor specifice privind experiența. Promovarea în funcțiile de președinte, vicepreședinte și judecător prezident al unui senat¹⁷ în cadrul instanțelor federale este decisă de președintele federal la propunerea ministrului responsabil¹⁸. Propunerea se bazează pe o procedură care include implicarea obligatorie a Consiliului Judecătorilor din cadrul instanței în cauză. Principiul meritului pentru selecția candidaților este specificat prin cerințe stabilite prin lege și, în special, în cazul funcțiilor de judecători prezidenți, prin criteriile de selecție pentru postul respectiv¹⁹; iar cererile sunt examinate, în special, pe baza evaluării lor profesionale de către președintele instanței. În septembrie 2020, Ministerul Justiției și-a revizuit criteriile de selecție pentru funcțiile de judecători prezidenți în cadrul tuturor instanțelor federale aflate în responsabilitatea sa, în special eliminând cerința privind experiența de obicei de cinci ani în cadrul curții federale respective pentru a deveni judecător prezident²⁰. Președinții instanțelor federale²¹ și părțile interesate²² au criticat acest lucru, susținând că o astfel de experiență este necesară pentru a putea îndeplini sarcinile de judecător prezident și regretând lipsa lor de implicare²³ în pregătirea modificărilor²⁴. De asemenea, ministerul a fost criticat pentru revizuirea criteriilor de selecție în timpul unei proceduri de recrutare în curs. În urma criticilor, Ministerul Justiției poartă un dialog cu instanțele federale. La începutul anului 2021, ministerul a propus președintelui federal doi candidați pentru posturile vacante de vicepreședinte și președinte al Curții Federale Fiscale, care au fost aleși de comitetul electoral al judecătorilor federali, dar care nu îndeplineau

¹⁵ Contribuția Asociației judecătorilor și procurorilor din Germania la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 7.

¹⁶ Informații primite de Ministerul Justiției în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

¹⁷ În timp ce judecătorii prezidenți au același drept de vot ca ceilalți judecători din senat, aceștia prezidează audieri și redactează evaluări profesionale pentru promovări; de asemenea, acest post beneficiază de un salariu mai mare.

¹⁸ Ministrul justiției este responsabil pentru Curtea Federală de Justiție, Curtea Federală Fiscală și Curtea Administrativă Federală, în timp ce ministrul muncii este responsabil pentru Curtea Federală de Contencios Social și Curtea Federală de Dreptul Muncii.

¹⁹ Jurisprudența Curții Constituționale Federale a definit aplicarea principiului meritului pentru judecătorii federali, a se vedea, de exemplu, Hotărârea Curții Constituționale Federale din 29 noiembrie 2016, 2 BvR 2453/15.

²⁰ Astfel, în temeiul criteriilor anterioare, au fost posibile excepții de la cerința privind cei cinci ani de experiență.

²¹ A se vedea, de exemplu, SWR (2021), Bettina Limperg: „Das muss sich unbedingt ändern” și informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

²² Contribuția Asociației judecătorilor și procurorilor din Germania la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 6. Asociația Judecătorilor menționează riscul că o percepție a considerentelor politice care au impact asupra promovărilor s-ar putea să aibă impact negativ asupra încrederii publice în sistemul judiciar. Deutsche Richterzeitung (4/21), „Ein verstörender Verdacht”.

²³ Deși o astfel de implicare nu este obligatorie din punct de vedere juridic, criteriile de selecție anterioare au fost stabilite în 2016, de comun acord între Ministerul Justiției și instanțele federale.

²⁴ Ministerul Justiției consideră că experiența poate fi dobândită și în cadrul altor instanțe relevante.

cerința privind cei cinci ani de experiență în cadrul Curții Federale Fiscale²⁵. Sunt în prezent pendinte recursuri împotriva procedurii de promovare în funcția de președinte și vicepreședinte²⁶, cu efect suspensiv asupra numirii. Potrivit Consiliului Europei, procedurile de numire a președinților Curții Supreme ar trebui să fie definite prin lege, pe baza meritelor, și să excludă în mod oficial orice posibilitate de influență politică²⁷.

Calitate

Punerea în aplicare a Pactului privind statul de drept din 2019 este în curs de desfășurare, dar există în continuare provocări pe termen mai lung în ceea ce privește recrutările în sistemul judiciar²⁸. Se înregistrează progrese în ceea ce privește crearea și ocuparea celor 2 000 de posturi de judecători și procurori din landuri, prevăzute în Pactul privind statul de drept. În majoritatea statelor federale au fost create toate posturile alocate (unele depășind obligațiile acestora), iar în celelalte state federale, toate posturile restante urmează să fie create până în decembrie 2021. De asemenea, au fost create posturile prevăzute la nivel federal²⁹. La 10 iunie 2021, a fost prezentat un raport comun al guvernului federal și al landurilor privind stadiul punerii în aplicare a pactului, care a concluzionat că punerea în aplicare a progresat bine, observând în special că, până la momentul respectiv, au fost create peste 2 700 de posturi de judecători și procurori, fiind ocupate 2 500³⁰. Cu toate acestea, părțile interesate³¹ consideră că sunt necesare investiții suplimentare, în special în vederea creșterii numărului de noi atribuții pentru sistemul judiciar și, prin urmare, au propus o prelungire a Pactului privind statul de drept. Într-o decizie a Conferinței miniștrilor de justiție din 16 iunie 2021, cele 16 landuri au solicitat în comun continuarea și prelungirea Pactului privind statul de drept după 2021, inclusiv pentru finanțarea investițiilor în digitalizarea sistemului de justiție³². După cum s-a menționat deja în Raportul din 2020 privind statul de drept, există în continuare provocări în ceea ce privește situația pe termen lung a recrutărilor pentru instanțe și parchete, având în vedere viitoarele valuri de pensionare³³; părțile interesate continuă să semnaleze problema competitivității salariilor de

²⁵ Problema dacă președinților de instanță și vicepreședinților li se aplică criteriile pentru judecătorii prezenți reprezintă subiect de dezbatere. Părțile interesate consideră că, în special, vicepreședinții au în principal responsabilități judiciare și, prin urmare, ar trebui să îndeplinească criteriile privind experiența. Ministerul Justiției consideră că, având în vedere responsabilitățile administrative ale președinților și vicepreședinților, experiența de cinci ani nu ar trebui considerată un criteriu obligatoriu. Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

²⁶ LTO (2021), Recursuri urgente împotriva substituirilor la conducerea Curții Federale Fiscale.

²⁷ Consiliul consultativ al judecătorilor europeni (2016), Avizul nr. 19 – Rolul președinților de instanță, punctul 53. În conformitate cu legislația germană, orice decizie de promovare, inclusiv cea a președinților Curții Supreme, trebuie să se bazeze pe merit [articolul 33 alineatul (2) din Legea fundamentală, articolul 46 din Legea privind judecătorii germani, articolul 9 și articolul 22 alineatul (1) din Legea federală privind funcționarii publici]. În plus, orice astfel de decizie face obiectul controlului judiciar.

²⁸ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 4-5.

²⁹ 24 de posturi la Curtea Federală de Justiție și 71 de posturi la Procurorul General Federal, contribuție din partea Germaniei la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 9.

³⁰ Raportul comun al guvernului federal și al landurilor privind punerea în aplicare a măsurilor convenite la 31 ianuarie 2019 cu privire la Pactul privind statul de drept; a se vedea, de asemenea, Ministerul Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor (2019), Pactul privind statul de drept.

³¹ Asociația judecătorilor și procurorilor din Germania indică lacune suplimentare în ceea ce privește aproximativ 2 000 de posturi de judecători și procurori și propune prelungirea pactului până în 2025. Deutsche Richterzeitung (2021), Pact cu rezultate intermediare medii (*Pakt mit durchwachsender Zwischenbilanz*).

³² Conferința miniștrilor justiției (2021), Decizie – Continuarea creșterii durabile a personalului și promovarea digitalizării sistemului judiciar – Pactul privind statul de drept 2.0.

³³ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 4.

bază pentru judecători și procurori și a diferențelor persistente în ceea ce privește nivelurile salariale din diferitele landuri în acest context³⁴. Landurile, în special în partea de est a Germaniei, întreprind o serie de inițiative pentru a atrage absolvenții în profesiile judiciare, având în vedere pensionările din următorii ani ale judecătorilor angajați după reunificare³⁵.

Eforturile de îmbunătățire a digitalizării sistemului de justiție continuă, inclusiv în contextul pandemiei de COVID-19³⁶. În Germania, există norme procedurale cuprinzătoare privind utilizarea instrumentelor digitale pentru procedurile civile și administrative. Totuși, acestea sunt mai puțin dezvoltate în cadrul audierilor principale din procesele penale, în special în ceea ce privește posibilitatea de a desfășura proceduri orale prin intermediul comunicării la distanță cu persoana acuzată³⁷. Instrumentele de comunicație electronică pentru instanțe și parchete sunt pe deplin funcționale³⁸. Deși soluțiile digitale pentru inițierea și urmărirea procedurilor în cauzele civile și de contencios administrativ sunt bine dezvoltate, în practică acest lucru este mai puțin valabil pentru cauzele penale³⁹. Cele trei proiecte la nivel de landuri privind introducerea dosarelor electronice avansează, având în vedere obiectivul general de a trece pe deplin la dosarele electronice până în 2026. Guvernul federal, în cooperare cu landurile și instanțele federale, elaborează o serie de noi proiecte de digitalizare, inclusiv crearea unei platforme comune de videoconferință pentru toate instanțele și a unei aplicații informatice care să le permită cetățenilor să primească asistență atunci când depun cereri în instanță⁴⁰. Guvernul și părțile interesate raportează că, în contextul pandemiei de COVID-19, posibilitățile existente pentru audierile digitale prevăzute în Codul de procedură civilă au facilitat continuarea activității instanțelor⁴¹.

În mai multe landuri, au fost create instanțe comerciale specializate, cu accent pe litigiile internaționale. În noiembrie 2020, o nouă instanță comercială, competentă în cauze comerciale de mare valoare, în special cu o dimensiune internațională⁴², și-a început activitatea în Baden-Württemberg, cu sedii la Mannheim și Stuttgart⁴³. Procedurile în instanță se pot desfășura exclusiv în limba engleză, la cererea părților. Camere specializate similare care gestionează litigii comerciale și care prezintă posibilitatea ca procedurile să fie desfășurate în limba engleză au fost deja create la instanțele din Hessen, Renania de Nord-Westfalia și Saarland⁴⁴. Obiectivul general al acestor inițiative este de a spori atractivitatea Germaniei ca loc pentru litigiile comerciale internaționale. Într-un document de poziție adoptat de Conferința miniștrilor de justiție ai landurilor în noiembrie 2020, landurile solicită

³⁴ Un sondaj realizat în 2021 de Asociația judecătorilor și procurorilor din Germania a indicat o diferență de 685 EUR între landurile cu salariile lunare cele mai ridicate și landurile cu salariile lunare cele mai scăzute pentru judecători. DRB (2021), Diferențe salariale semnificative între statele federale (*Große Besoldungsunterschiede zwischen den Bundesländern*).

³⁵ Informații primite de ministerele de justiție ale landurilor în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

³⁶ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 4.

³⁷ Figura 40, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE. Potrivit guvernului, acest lucru este legat de accentul pus pe principiul audierilor orale și pe prezența acuzatului la audierea principală.

³⁸ Figurile 42-43, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

³⁹ Figurile 44-45, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

⁴⁰ Contribuția Germaniei la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 14.

⁴¹ Contribuția Germaniei la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 14; Contribuția Asociației judecătorilor și procurorilor din Germania la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 9.

⁴² În special, litigiile dintre întreprinderi, achizițiile corporative și litigiile financiare semnificative din sectorul B2B.

⁴³ Curtea Comercială: <https://www.commercial-court.de/>.

⁴⁴ În landul Saarland, în 2019 a fost creată o cameră pentru litigii comerciale (transfrontaliere), precum și o cameră pentru litigiile transfrontaliere în materie de consum, cu posibilitatea de a desfășura proceduri în limba franceză.

crearea condițiilor juridice pentru introducerea opțională a instanțelor comerciale care gestionează exclusiv cauzele comerciale cu o dimensiune internațională și o valoare de peste 2 milioane EUR, desfășurate în limba engleză⁴⁵. Un proiect de lege depus la Bundesrat de Renania de Nord-Westfalia și Hamburg a fost prezentat Bundestagului în mai 2021, propunând modificări la Legea privind constituția instanțelor pentru a permite crearea unor astfel de instanțe⁴⁶.

Eficiență

Sistemul de justiție continuă să funcționeze eficient și prezintă îmbunătățiri în ceea ce privește eficiența în cauzele de contencios administrativ⁴⁷. Atât durata lichidării stocului de cauze pendinte (de la 435 de zile în 2018 la 397 de zile în 2019), cât și rata de soluționare a cauzelor (de la 97,1 % în 2018 la 109 % în 2019) s-au îmbunătățit în ceea ce privește cauzele de contencios administrativ în 2019, inversând tendința din anii anteriori, în care eficiența în cauzele de contencios administrativ scăzuse⁴⁸. Această creștere a eficienței a condus, de asemenea, la o reducere a numărului de cauze de contencios administrativ pendinte, deși rămâne relativ ridicată, la 1,0 cauze la 100 de locuitori⁴⁹. În ceea ce privește cauzele litigioase civile și comerciale, indicatorii de performanță au rămas stabili (cu o ușoară îmbunătățire a ratei de soluționare de la 97,2 % în 2018 la 98,8 % în 2019)⁵⁰. Potrivit părților interesate, până în prezent nu pare să existe niciun impact semnificativ al pandemiei de COVID-19 asupra eficienței sistemului de justiție⁵¹. Pentru a înțelege de ce numărul de noi cauze civile este în continuă scădere, Ministerul Justiției a solicitat efectuarea unui studiu pe această temă⁵².

II. CADRUL ANTICORUPȚIE

Germania are mai multe autorități responsabile cu prevenirea corupției la nivel federal, inclusiv Ministerul Federal de Interne, al Construcțiilor și al Comunității și Curtea Supremă de Conturi. Directiva din 2004 privind prevenirea corupției în cadrul administrației federale, care prevede cadrul juridic strategic privind prevenirea corupției în cadrul administrației publice federale, este în prezent în curs de revizuire. Normele detaliate complementare privind cadourile și beneficiile acordate funcționarilor publici federali și, ca parte a Directivei privind prevenirea corupției, codurile de conduită cuprinzătoare, care vizează prevenirea corupției la nivel federal, sunt în curs de revizuire. În ceea ce privește reprimarea corupției, Germania are o abordare descentralizată. Cele 16 state (*landuri*) sunt responsabile de investigarea și urmărirea penală a infracțiunilor de corupție pe întreg teritoriul Germaniei. Unele landuri dispun de poliție și parchete specializate în materie de corupție. Biroul Federal de Poliție Judiciară joacă un rol în schimbul de informații între nivelul internațional și cel local, precum și între birourile de poliție de la nivelul landurilor.

⁴⁵ Conferința miniștrilor justiției (2020), Raportul grupului de lucru „Germania ca spațiu al justiției: Consolidarea instanțelor în litigiile economice/instanțele comerciale”.

⁴⁶ Bundesrat (2021), proiect de lege pentru consolidarea instanțelor în litigiile economice.

⁴⁷ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 5;

⁴⁸ Numărul de noi cauze de contencios administrativ rămâne foarte ridicat. Figurile 5, 9 și 13, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

⁴⁹ Figura 16, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

⁵⁰ Figura 12, Ediția din 2021 a tabloului de bord privind justiția în UE.

⁵¹ Deutsche Richterzeitung (2020), Corona duce la progrese în domeniul digitalizării (*Corona führt zu Digitalisierungsschub*) și informațiile primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

⁵² Contribuția Baroului Federal din Germania la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 10.

Percepția experților și a cadrelor de conducere din mediul de afaceri este că nivelul corupției din sectorul public rămâne scăzut. În cadrul indicelui de percepție a corupției stabilit de Transparency International în anul 2020, Germania a obținut un punctaj de 80/100 și s-a situat pe locul 4 în Uniunea Europeană și pe locul 9 la nivel mondial⁵³. Această percepție s-a menținut la un nivel relativ stabil⁵⁴ în ultimii cinci ani⁵⁵.

Germania a inițiat o revizuire a cadrului său strategic cuprinzător pentru prevenirea corupției la nivel federal. În acest context, sunt planificate actualizări în temeiul Directivei din 2004 a guvernului federal privind prevenirea corupției în cadrul administrației federale⁵⁶, care este principalul cadru de reglementare pentru prevenirea corupției, printre altele în ceea ce privește analizele riscurilor de corupție⁵⁷. Normele din 2004 privind interdicția de a accepta beneficii și cadouri sunt, de asemenea, în curs de revizuire pentru a evalua dacă ar fi necesare norme mai actualizate și mai armonizate și o securitate juridică mai amplă⁵⁸. Pentru prima dată, Germania va publica o compilație cuprinzătoare privind integritatea în cadrul administrației publice federale în 2021⁵⁹.

Datorită structurii federale, cadrul instituțional anticorupție al Germaniei pentru reprimarea corupției este descentralizat. Cele 16 landuri germane sunt responsabile de reprimarea corupției⁶⁰. Competențele celor 16 ministere de interne de la nivelul landurilor depind de cadrul legislativ al landului respectiv. Acestea pot include coordonarea politicilor și prevenirea corupției, precum și, în unele cazuri, sarcini de investigare⁶¹. Poliția, inclusiv birourile poliției judiciare de la nivelul landurilor (*Landeskriminalämter*) și poliția locală, intră sub incidența legii celor 16 landuri. Unele state au înființat unități de poliție specializate și parchete specializate, care se axează în mod specific pe investigarea și urmărirea penală a

⁵³ Transparency International, *Indicele de percepție a corupției 2020* (2021), p. 2-3. Percepția cu privire la corupție corespunde următoarelor categorii: nivel de corupție scăzut (percepția în rândul experților și al cadrelor de conducere din mediul de afaceri cu privire la corupția din sectorul public are punctaje de peste 79); nivel de corupție relativ scăzut (punctaje între 79-60), relativ ridicat (punctaje între 59-50), ridicat (punctaje sub 50).

⁵⁴ În 2015, punctajul a fost 81, în 2020 fiind 80. Punctajul crește/scade semnificativ atunci când variază cu mai mult de cinci puncte, se îmbunătățește/se deteriorează (variază cu 4-5 puncte) și este relativ stabil (variază cu 1-3 puncte) în ultimii cinci ani.

⁵⁵ Datele Eurobarometru privind percepția și experiența cetățenilor și a întreprinderilor cu privire la corupție, astfel cum au fost raportate anul trecut, sunt actualizate o dată la doi ani. Cel mai recent set de date este Eurobarometrul special 502 (2020) și Eurobarometrul Flash 482 (2019).

⁵⁶ Directiva guvernului federal privind prevenirea corupției în cadrul administrației federale (2004).

⁵⁷ Informații primite de Ministerul Justiției în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

⁵⁸ Contribuția Germaniei la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 18.

⁵⁹ Această compilație va colecta informații din trei surse preexistente, inclusiv din: (i) raportul privind evoluțiile și rezultatele în materie de prevenire a corupției în cadrul administrației publice, inclusiv numărul de cazuri suspectate de corupție și măsurile de prevenire a corupției specifice departamentelor; (ii) sumele sponsorizării acceptate de administrația publică și (iii) gradul de utilizare a personalului extern în administrația publică germană. Contribuția Germaniei la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 19.

⁶⁰ La nivel federal, Ministerul de Interne, al Construcțiilor și al Comunității este responsabil de coordonarea generală a politicilor privind prevenirea corupției în cadrul administrației federale. Ca atare, ministerul adoptă orientări pentru punerea în aplicare a normelor de prevenire a corupției pentru toate organismele administrative federale și emite coduri de conduită pentru personal și cadrele de conducere. Cetățenii și angajații pot lua legătura cu puncte de contact specifice dacă au întrebări sau preocupări legate de corupție. Ministerul Justiției are atribuții de conducere în ceea ce privește dreptul penal în materie de corupție. Nici Parchetul Federal, nici Biroul Federal de Poliție Judiciară nu au competența de a gestiona cazurile de corupție.

⁶¹ De exemplu, ministerele de interne ale landurilor Bremen și Hamburg au atribuții de investigare.

infracțiunilor economice și a corupției⁶². Există diviziuni penale specifice în cadrul instanțelor regionale specializate în infracționalitatea „gulerelor albe”, inclusiv infracțiuni de corupție, pentru judecarea cauzelor de corupție. Biroul Federal de Poliție Judiciară (*Bundeskriminalamt*) joacă un rol esențial în cooperarea și schimbul de informații între state și cu partenerii internaționali în cadrul anchetelor penale.

Numărul cazurilor de corupție raportate a crescut, dar daunele financiare globale cauzate de corupție societății sunt în scădere. Informațiile privind eforturile poliției germane de a reprimă corupția, care este în linii mari inclusă în domeniul penal⁶³, sunt la dispoziția publicului. Cel mai recent raport oficial al poliției federale privind corupția raportează 5 428 de cazuri de corupție înregistrate de poliție în 2019⁶⁴. Aceasta reprezintă o creștere semnificativă de 42,7 % în comparație cu 2018. Raportul indică și o ușoară creștere cu 3,3 % a numărului de suspecți. Dintre persoanele care au acceptat mită, 67 % au fost funcționari publici. Achizițiile publice reprezintă sectorul cel mai afectat. Darea de mită clasică în numerar este în scădere, prin urmare, daunele financiare cauzate de corupție au scăzut în mod semnificativ cu 61,2 %, însumând 47 de milioane EUR în 2019. În schimb, sunt în centrul atenției alte forme nemonetare de dare sau luare de mită și de posibilă influență necuvenită, inclusiv, în primul rând, furnizarea de bilete gratuite la evenimente care altfel nu sunt accesibile publicului și organizarea de dineuri private în cadrul cărora persoanele din mediul de afaceri se întâlnesc cu politicieni. Comisiile parlamentare de anchetă solicită și organizează reuniuni periodice ale comisiilor pentru a aborda cazurile de corupție la nivel înalt în care sunt implicați membri ai guvernului sau ai ministerelor federale. Există unele preocupări cu privire la capacitatea de a detecta și de a investiga acuzațiile de criminalitate economică legată de corupție⁶⁵. Pentru a răspunde preocupărilor legate de întârzierile înregistrate, Unitatea de informații financiare din Germania a anunțat o creștere a capacităților sale la 800 de angajați în următorii trei ani și introducerea unui software specific pentru identificarea domeniilor de risc⁶⁶. În cazurile de dare de mită la nivel transnațional, rămâne la un nivel extrem de scăzut asigurarea respectării legii de către Germania în ceea ce privește tragerea la răspundere a întreprinderilor, în pofida rolului Germaniei de lider în investigarea, urmărirea penală și sancționarea persoanelor fizice care comit infracțiunea de dare de mită la nivel transnațional⁶⁷.

⁶² În Brandenburg, Niedersachsen, Renania de Nord-Westfalia, Thüringen și Schleswig-Holstein, există parchete specializate („*Schwerpunktstaatsanwaltschaften*”) cu diferite competențe care vizează cazurile de corupție din întregul stat în cauză sau doar cu o competență specifică, limitată la nivel local, în cadrul unui stat.

⁶³ În Germania, corupția este inclusă în domeniul penal în mod cuprinzător, inclusiv darea și luarea de mită în mod activ și pasiv (a se vedea secțiunile 331-337 din Codul penal). Darea sau luarea de mită în sectorul privat este sancționată în continuare în temeiul secțiunilor 299-300 din Codul penal, în timp ce mituirea funcționarilor publici este inclusă în domeniul penal în mod specific în temeiul secțiunii 108e. Germania are o lege specifică privind combaterea dării de mită funcționarilor străini detașați și, de asemenea, a reglementat răspunderea penală a persoanelor juridice, instituind sancțiuni de până la 10 milioane EUR.

⁶⁴ Bundeskriminalamt, Bundeslagebild Korruption 2019 (2020), p. 2/.

⁶⁵ A se vedea Transparency International-Deutschland, Stellungnahme zum Entwurf eines Gesetzes zur Stärkung der Finanzmarktintegrität (noiembrie 2020).

⁶⁶ H. Steinharter, Unitatea de informații financiare: Anti-Geldwäsche-Behörde FIU plant Hunderte neue Stellen, Handelsblatt (23 decembrie 2020).

⁶⁷ OCDE, Etapa 4 – Raportul de monitorizare pe doi ani: Germania (2021), p. 3: „Discrepanța continuă privind abordarea în materie de urmărire penală în ceea ce privește tragerea la răspundere a persoanelor fizice în loc de tragerea la răspundere a persoanelor juridice la nivelul landurilor, abordarea fragmentată în materie de investigare, combinată cu utilizarea alternativă a ordinelor de confiscare, a continuat să afecteze în mare

O nouă lege federală privind introducerea unui registru al activității de lobby pentru reprezentanții de interese a fost adoptată în martie 2021 și va intra în vigoare la 1 ianuarie 2022. Actul normativ⁶⁸ vizează creșterea transparenței în procesul decizional federal. Acesta introduce norme pentru activitățile de lobby care vizează Parlamentul, guvernul și ministerele federale din Germania. Părțile interesate recunosc domeniul larg de aplicare personal avut în vedere, incluzând, de asemenea, avocații și clienții firmelor de consultanță care desfășoară activități de lobby în numele lor⁶⁹. Entități precum sindicatele, asociațiile patronale, bisericile și comunitățile religioase, care sunt cei mai importanți actori de lobby din Germania, sunt totuși scutite de obligația de înregistrare. De asemenea, rămâne voluntară furnizarea de informații financiare privind sumele investite în activitățile de lobby. În plus, cerința privind înregistrarea se referă numai la reuniunile cu funcționari publici de rang înalt. Nivelul tehnic din cadrul ministerelor, în care majoritatea activităților de lobby au loc în mod regulat, nu este inclus, ceea ce înseamnă că nu va exista niciun istoric al acestor reuniuni. Nerespectarea obligației poate fi sancționată cu până la 50 000 EUR. Până la 1 ianuarie 2022, registrul electronic al activității de lobby va intra în funcțiune și va fi administrat de parlament (*Bundestag*). Introducerea unei „amprente legislative” care ar permite monitorizarea și urmărirea tuturor reprezentanților de interese care doresc să influențeze și să contribuie la anumite texte legislative nu a primit sprijinul majorității politice la nivel federal în dezbaterile privind registrul activității de lobby. Grupul de state împotriva corupției (GRECO) a recomandat, de asemenea, îmbunătățirea transparenței contribuțiilor externe la propunerile legislative⁷⁰. De asemenea, persistă preocupări cu privire la aplicarea consecventă a normelor germane privind practica „ușilor turnante”, inclusiv cu privire la diversele perioade de existență a stării de incompatibilitate și la marja largă de apreciere în ceea ce privește decizia superiorilor privind viitoarele angajări ale secretarilor de stat și ale directorilor generali⁷¹.

Germania consolidează normele privind potențialele conflicte de interese pentru parlamentari și membrii organismului său de supraveghere financiară. Pentru a limita activitățile secundare ale membrilor parlamentului federal, în decembrie 2020 au fost prezentate parlamentului amendamente la Legea privind membrii parlamentului federal⁷², care au fost adoptate în iunie 2021⁷³. Reforma include interzicerea activităților de lobby remunerate ca locuri de muncă secundare ale parlamentarilor, precum și a unor conferințe

măsură capacitatea Germaniei de a trage la răspundere întreprinderile în cazurile de dare de mită la nivel transnațional.”

⁶⁸ Gesetz zur Einführung eines Lobbyregisters für die Interessenvertretung gegenüber dem Deutschen Bundestag und gegenüber der Bundesregierung (Lobbyregistergesetz – LobbyRG), (16 aprilie 2021), Bundesgesetzblatt 2021 Teil I Nr. 19 din 27 aprilie 2021, p. 818, https://www.bgbl.de/xaver/bgbl/start.xav#_bgbl_%2F%2F*%5B%40attr_id%3D%27bgbl121s0818.pdf%27%5D_1625212991548.

⁶⁹ Transparency International Germania (2020), document de poziție privind proiectul de lege de introducere a unui registru al activității de lobby și informațiile primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

⁷⁰ GRECO, A cincea rundă de evaluare – Raport de evaluare: Germania (2020), punctul 60. Pentru mai multe informații privind transparența procesului decizional, a se vedea, de asemenea, pilonul IV privind alte aspecte instituționale legate de sistemul de control și echilibru. A se vedea și secțiunea IV.

⁷¹ A se vedea GRECO, A cincea rundă de evaluare – Raport de evaluare: Germania (2020), punctele 89 și 91. Funcționarii politici și directorii generali fac obiectul normelor privind incompatibilitatea prevăzute în secțiunea 105 din Legea privind funcționarii publici.

⁷² Gesetz über die Rechtsverhältnisse der Mitglieder des Deutschen Bundestages (Abgeordnetengesetz – AbgG).

⁷³ Gesetz zur Änderung des Abgeordnetengesetzes – Verbesserung der Transparenzregeln für Mitglieder des Deutschen Bundestages, <https://dserver.bundestag.de/btd/19/287/1928784.pdf>.

remunerate care au legătură cu activitatea lor parlamentară. Activitățile secundare remunerate cu peste 1 000 EUR pe lună sau 3 000 EUR pe an ar urma să fie făcute publice. Modificările nu ar implica divulgarea timpului efectiv petrecut pentru activitatea desfășurată la locul de muncă secundar. Legea privind consolidarea integrității pieței financiare (FISG), care a intrat în vigoare la 1 iulie 2021, interzice, de asemenea, tranzacționarea privată de instrumente financiare pentru angajații Autorității Federale de Supraveghere a Serviciilor Financiare⁷⁴.

Normele Germaniei privind declarațiile de avere sunt în curs de revizuire. Prin modificarea Legii privind membrii parlamentului federal s-a introdus o dispoziție care prevede ca membrii parlamentului federal să își dezvăluie participațiile financiare în societăți neînregistrate și în societăți cu capital social de peste 5 %, precum și veniturile obținute din astfel de participații⁷⁵. Bunurile și interesele financiare ale parlamentarilor vor face obiectul unei notificări în cazul în care un parlamentar este responsabil de o chestiune în cadrul unei comisii parlamentare și, în același timp, este remunerat pentru o activitate secundară. Cu toate acestea, persistă îngrijorări cu privire la absența unei reglementări potrivit căreia membrii guvernului federal să fie obligați să divulge informații privind activele și bunurile imobile⁷⁶.

Sunt în curs de elaborare noi norme privind protecția avertizorilor de integritate. Proiectul de lege privind protecția avertizorilor de integritate vizează protejarea divulgării încălcărilor legislației UE și a legislației naționale și vizează atât sectorul privat, cât și sectorul public⁷⁷. În practică, există mai multe puncte de contact pentru divulgarea de către avertizorii de integritate la nivel federal și la nivel de land, inclusiv responsabilii cu combaterea corupției, ombudsmanii specializați, precum Ombudsmanul forțelor armate la nivel federal și ombudsmanii pentru cetățeni și avocații încrederii la nivel de land, care facilitează divulgarea și investigarea infracțiunilor de corupție. Fragmentarea între instituții și între nivelurile administrative a fost criticată, întrucât potențialii avertizori de integritate și reclamanți ar putea întâmpina dificultăți în identificarea canalelor adecvate de divulgare a informațiilor⁷⁸.

Finanțarea partidelor politice este reglementată printr-o lege specifică, cu sancțiuni suficient de disuasive. Partidele politice au obligația de a prezenta rapoarte financiare anuale președintelui parlamentului federal, inclusiv cu privire la activele, pasivele, veniturile și cheltuielile partidelor politice, atât în perioadele de campanie, cât și în cele din afara campaniei⁷⁹. În cazul existenței unor inexactități, partidul respectiv poate fi sancționat cu o sumă de două ori mai mare decât suma declarată în mod eronat⁸⁰. Au fost exprimate preocupări cu privire la intervalul semnificativ de timp care trece de la data obținerii

⁷⁴ Gesetz zur Stärkung der Finanzmarktintegrität (Finanzmarktintegritätsstärkungsgesetz – FISG), Bundesgesetzblatt Teil I vom 3. Juni 2021, p. 1534.

⁷⁵ Informații primite în timpul vizitei de țară efectuate în Germania.

⁷⁶ GRECO, A cincea rundă de evaluare (2020), punctul 95, și astfel cum s-a raportat anterior în Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 7.

⁷⁷ Contribuție din partea Germaniei la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 21, și informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

⁷⁸ Transparency International-Deutschland, Comentarii și recomandări pentru al doilea ciclu de revizuire de către UNCAC (2018), p. 3.

⁷⁹ Legea partidelor politice din Germania.

⁸⁰ În temeiul secțiunii 23 litera (a) din Legea partidelor politice. În plus, în cazul în care inexactitățile se referă la bunuri sau participații în întreprinderi menționate în bilanț sau în partea care însoțește nota explicativă, creanța este egală cu 10 % din valoarea bunurilor care nu sunt menționate sau sunt declarate incorect.

veniturilor de către partid până la raportarea acestora⁸¹. Donațiile de peste 50 000 EUR trebuie raportate fără întârziere și publicate pe site-ul web al Parlamentului federal. Donațiile de peste 10 000 EUR trebuie făcute publice în raportul anual, în timp ce plafoanele pentru donațiile anonime sunt de 500 EUR, iar pentru donațiile în numerar de 1 000 EUR. Evaluatorii internaționali au subliniat în repetate rânduri necesitatea unor praguri mai scăzute și a unei evidențe consolidate⁸². Sponsorizarea rămâne în mare măsură nereglementată, în pofida potențialului său de a cumpăra acces la funcționari de rang înalt din cadrul guvernului⁸³.

Pandemia de COVID-19 a afectat combaterea corupției în Germania, evidențiind riscurile de corupție specifice pandemiei. Unitatea de informații financiare a primit un număr crescut de rapoarte privind măsurile de sprijin oferite de guvern în contextul pandemiei de COVID-19, inclusiv cu privire la corupție și, în cea mai mare parte, cu privire la fraudă⁸⁴. În plus, presupusa primire a unor comisioane ilegale de către parlamentarii care au intermediat acorduri privind măștile chirurgicale pentru guvern a condus la dezbateri publice și la inițierea unor anchete privind corupția⁸⁵. Pentru a consolida prevenirea corupției, inclusiv în timpul pandemiei de COVID-19 și după aceasta, Germania își va lansa registrul electronic de concurență în sprijinul proceselor de achiziții publice în cursul anului 2021⁸⁶. Odată ce va fi operațional, registrul va găzdui și va indica informații pentru autoritățile publice contractante care sunt relevante pentru excluderea ofertanților de la procedura de achiziții publice, inclusiv privind condamnările definitive, deciziile de aplicare a unor sancțiuni și amenzi pentru corupție, dare sau luare de mită, spălare de bani, evaziune fiscală și alte infracțiuni grave.

III. PLURALISMUL ȘI LIBERTATEA MASS-MEDIEI

Germania dispune de un cadru bine stabilit privind libertatea și pluralismul mass-mediei, care intră, în cea mai mare parte, în competența statelor federale (landuri). Cele 14 autorități din domeniul mass-mediei sunt autorități de reglementare independente, care dispun de garanții juridice care le asigură independența politică⁸⁷. Constituția (*Grundgesetz*) și legislația secundară garantează în mod expres dreptul jurnaliștilor la protecția confidențialității surselor acestora și reglementează dreptul de acces la informație⁸⁸. Noul Tratat privind mass-media de

⁸¹ Informații primite de LobbyControl în contextul vizitei de țară efectuate în Germania, care indică faptul că datele aferente anului 2019 nu erau încă publicate în aprilie 2021.

⁸² Cel mai recent, a se vedea UNCAC, Analiza punerii în aplicare a Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, Ciclu 1 de revizuire (capitolele III și IV), Rezumat executiv: Germania, Grupul de examinare a punerii în aplicare (iulie 2020) și Ciclu al doilea de evaluare (capitolele II și V), rezumat: Germania, Grupul de examinare a punerii în aplicare, ianuarie 2019.

⁸³ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

⁸⁴ Informații primite de Unitatea de informații financiare în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

⁸⁵ Doi politicieni sunt acuzați de primirea unor comisioane ilegale de ordinul a sute de mii, după ce au recomandat producători de măști chirurgicale guvernului federal. Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

⁸⁶ Contribuția Germaniei la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 23.

⁸⁷ Cele 14 autorități din domeniul mass-mediei sunt responsabile pentru posturile private de radiodifuziune și televiziune, în timp ce posturile publice de radiodifuziune și televiziune se află fiecare sub supravegherea consiliilor specifice de radiodifuziune și televiziune.

⁸⁸ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania.

stat (*Medienstaatsvertrag*) și alte acte legislative⁸⁹ au fost adoptate pentru a transpune Directiva revizuită privind serviciile mass-media audiovizuale⁹⁰ în legislația germană⁹¹.

Gradul de independență al autorităților din domeniul mass-mediei și al consiliilor de radiodifuziune și televiziune rămâne ridicat⁹². Odată cu intrarea în vigoare a Tratatului revizuit privind mass-media de stat, autoritățile din domeniul mass-mediei au dobândit noi competențe, în special în ceea ce privește intermediarii din domeniul mass-mediei. Cu toate acestea, autoritățile din domeniul mass-mediei vor începe doar treptat aplicarea integrală a noilor norme, pe măsură ce adoptă progresiv statutele comune prevăzute de Tratatul privind mass-media de stat și detaliază unele dintre dispozițiile acestuia (de exemplu, în ceea ce privește posibilitatea de a găsi conținut considerat relevant pentru formarea opiniei publice)⁹³.

Autoreglementarea presei continuă să funcționeze, fiind semnalate unele aspecte cu privire la publicarea muștrărilor⁹⁴. Consiliul german de presă este alcătuit din jurnaliști și asociații editoriale. Raportul său anual pentru anul 2020 evidențiază o creștere semnificativă a numărului de plângeri legate de un număr mic de articole controversate din presă (4 085 de plângeri unice primite în 2020, față de 2 175 în 2019)⁹⁵. În același timp, raportul concluzionează că editorii în cauză au publicat doar 34 din totalul de 53 de muștrări publice emise de Consiliul de presă în 2020. Întrucât conform Codului presei editorii au obligația să publice astfel de muștrări publice, acest lucru ar putea semnaliza posibile probleme în ceea ce privește eficacitatea acestui aspect al Codului de autoreglementare a presei.

Legislația germană continuă să asigure un nivel bun de transparență cu privire la persoanele care dețin mijloacele de informare în masă⁹⁶. Acest lucru se datorează dispozițiilor care impun posturilor comerciale de radiodifuziune și televiziune să raporteze informații privind persoanele care dețin mijloacele de informare în masă și planuri care afectează structura acționariatului⁹⁷. În plus, entitățile din mass-media digitală trebuie să facă publice informațiile cu privire la persoanele care dețin aceste entități în secțiunea privind informațiile de contact de pe site-urile lor web. Pentru presă, obligațiile de transparență

⁸⁹ În special, Legea de modificare a Legii privind mass-media electronică și a altor legi, din 19 noiembrie 2020.

⁹⁰ Directiva (UE) 2018/1808 de modificare a Directivei 2010/13/UE privind coordonarea anumitor dispoziții stabilite prin acte cu putere de lege sau acte administrative în cadrul statelor membre cu privire la furnizarea de servicii mass-media audiovizuale (Directiva privind serviciile mass-media audiovizuale) având în vedere evoluția realităților pieței.

⁹¹ În clasamentul mondial al libertății presei din 2021, Germania se situează pe locul 13 la nivel mondial și pe locul 9 în rândul statelor membre ale UE (Reporteri fără Frontiere, Germania). În ultimii ani, situația a rămas stabilă, iar țara continuă să beneficieze de un grad ridicat de libertate a mass-mediei și de protecție a jurnaliștilor. Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei pentru anul 2021 apreciază riscul global pentru pluralismul mass-mediei în Germania ca fiind destul de scăzut (Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, p. 8).

⁹² Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, p. 11. A se vedea, de asemenea, Raportul din 2020 privind statul de drept, capitolul consacrat situației statului de drept din Germania, p. 8.

⁹³ Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania. Tratatul privind mass-media de stat, articolul 84.

⁹⁴ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei 2021, p. 13. O muștrare publică (*öffentliche Rüge*), care obligă instituția din domeniul mass-mediei în cauză să publice o corectură, este cea mai complexă sancțiune aplicată de Consiliul german de presă (pentru a-i proteja pe cei afectați, consiliul poate decide, de asemenea, să pronunțe o muștrare fără caracter public).

⁹⁵ Consiliul german de presă (2021), Raport anual 2020.

⁹⁶ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, p. 12; Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 9.

⁹⁷ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitolul consacrat situației statului de drept din Germania, p. 9.

privind informațiile de contact sunt prevăzute în legile privind presa ale statelor corespunzătoare⁹⁸. Comisia privind concentrarea mass-mediei (KEK) a autorităților din mass-media de stat monitorizează concentrarea în sectorul privat de radiodifuziune și televiziune și menține o bază de date publică privind informațiile referitoare la persoanele care dețin mijloacele de informare în masă, care vizează televiziunea, radioul, presa și mass-media digitală⁹⁹. Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021 indică un risc scăzut pentru transparența cu privire la persoanele care dețin mijloacele de informare în masă și un risc mediu în ceea ce privește concentrarea mass-mediei de știri¹⁰⁰. Concentrarea mass-mediei este reglementată prin Tratatul privind mass-media de stat și face obiectul supravegherii de reglementare de către Comisia privind concentrarea mass-mediei¹⁰¹.

Organizațiile din domeniul mass-mediei au beneficiat de scheme de sprijin legate de COVID-19. Nivelul general al pluralismului mass-mediei în Germania rămâne ridicat. În același timp, părțile interesate subliniază dificultățile economice din ce în ce mai mari cu care se confruntă multe organe de presă regionale și locale, ceea ce pune în pericol diversitatea opiniilor la nivel regional¹⁰². Entitățile din domeniul mass-mediei au putut solicita guvernului german programe generale de ajutorare cu scopul de a aborda impactul economic al pandemiei de COVID-19 asupra întreprinderilor și a liber-profesioniștilor. În plus, un program de sprijin specific a fost adresat sectorului radiodifuziunii¹⁰³. Deși schemele publice de sprijin au fost în măsură să atenueze impactul pandemiei de COVID-19, Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei indică preocupări în ceea ce privește sustenabilitatea pe termen lung a sectorului, chiar dacă actorii din domeniul mass-mediei sunt în măsură, treptat, să genereze mai multe venituri din ofertele digitale¹⁰⁴.

Există garanții împotriva controlului exercitat de partidele politice asupra entităților din domeniul mass-mediei¹⁰⁵. Indicatorul Instrumentului de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021 privind independența politică a mass-mediei arată un risc scăzut¹⁰⁶. Publicitatea politică nu este permisă nici în transmisia de televiziune, nici în cadrul radiodifuziunii și nici în mass-media electronică de tipul televiziunii și al radiodifuziunii¹⁰⁷,

⁹⁸ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, p. 12; Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 9.

⁹⁹ KEK (2021), Concentrarea mass-mediei.

¹⁰⁰ Potrivit Instrumentului de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021: „Concentrarea audienței primilor 4 proprietari din mass-media audiovizuală din Germania (ProSiebenSat.1, Mediengruppe RTL, ARD, ZDF) este de 89 %. Cota de piață a primilor 4 proprietari din presa scrisă (Springer, KKR, Media Union, Funke) este de 60 %, iar cota de piață a primilor 4 proprietari din mass-media digitală de știri (Bertelsmann, Burda, Springer, United Internet) este de 34 %”. În timp ce legile privind mass-media de stat conțin dispoziții referitoare la concentrarea mass-mediei în sectorul presei scrise și în sectorul de radiodifuziune și televiziune, Tratatul privind mass-media de stat reglementează concentrarea dreptului de proprietate asupra posturilor de televiziune, sub supravegherea reglementară a Comisiei privind concentrarea mass-mediei (KEK).

¹⁰¹ Tratatul privind mass-media de stat, articolul 60, și Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, p. 12.

¹⁰² Reporteri fără frontiere – Germania și informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

¹⁰³ Ministrul adjunct pentru cultură și mass-Media (2020), „Neustart Kultur”: Posturi private de radiodifuziune și televiziune.

¹⁰⁴ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, p. 12-13 și p. 20-22.

¹⁰⁵ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitolul consacrat situației statului de drept din Germania, p. 9.

¹⁰⁶ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, p. 14.

¹⁰⁷ Tratatul privind mass-media de stat definește mass-media electronică de tipul televiziunii și al radiodifuziunii ca fiind „mass-media electronică cu conținut similar cu cel difuzat de posturile de radio sau televiziune în ceea ce privește forma și proiectarea și care este pus la dispoziție dintr-un catalog specificat de

cu excepția unei perioade scurte înainte de alegeri, care este strict reglementată în ceea ce privește diviziunea timpului de emisie între partidele politice¹⁰⁸. În ceea ce privește conținutul mediatic care nu este reglementat de aceste norme privind mass-media electronică de tipul televiziunii și al radiodifuziunii, Tratatul revizuit privind mass-media de stat a extins dispozițiile referitoare la transparență în ceea ce privește publicitatea politică online, impunând ca o astfel de publicitate să fie etichetată în mod corespunzător¹⁰⁹.

Cadrul pentru accesul jurnaliștilor la informații este în vigoare, dar au fost criticate anumite deficiențe. Constituția, Legea privind libertatea de informare și legile privind presa aflate în vigoare în majoritatea statelor federale asigură accesul jurnaliștilor la informații¹¹⁰. Cu toate acestea, comparativ la nivel mondial, organizația Reporteri fără frontiere consideră acest cadru ca fiind relativ slab¹¹¹. GRECO a recomandat ca Legea privind libertatea de informare să fie evaluată în mod independent și ca posibile îmbunătățiri să fie luate în considerare pe această bază, în special în ceea ce privește excepțiile care permit refuzarea cererilor în temeiul legii¹¹².

Au crescut îngrijorările cu privire la siguranța fizică a jurnaliștilor, în special în ceea ce privește relatarea protestelor¹¹³. În pofida cadrului existent pentru protecția jurnaliștilor¹¹⁴, părțile interesate raportează o creștere a agresiunilor împotriva jurnaliștilor și a lucrătorilor din domeniul mass-mediei în timpul relatării protestelor¹¹⁵. În special, protestele legate de pandemia de COVID-19 au fost marcate de relatări recurente de violență împotriva jurnaliștilor¹¹⁶. Până în decembrie 2020, în statisticile poliției s-au înregistrat 252 de incidente împotriva reprezentanților din domeniul mass-mediei cu privire la anul respectiv¹¹⁷ (față de 104 cazuri în 2019 și 93 de cazuri în 2018¹¹⁸). Cele 252 de incidente au inclus 29 de cazuri de amenințări și 30 de infracțiuni săvârșite prin violență, dintre care 22 s-au calificat drept vătămări corporale¹¹⁹. Începând din octombrie 2020, platforma Consiliului Europei pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor a publicat o alertă privind

un furnizor pentru o cerere individuală la o dată selectată de utilizator (servicii mass-media audio și audiovizuale la cerere); conținuturile includ, în special, piese de radio, filme, seriale, reportaje, documentare, programe de divertisment, programe de informare și programe pentru copii” (Tratatul privind mass-media de stat, articolul 2).

¹⁰⁸ Contribuție din partea Germaniei la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 31-32.

¹⁰⁹ Tratatul privind mass-media de stat, articolul 22.

¹¹⁰ Legea fundamentală, articolul 5 alineatul (1).

¹¹¹ Reporteri fără Frontiere, Germania.

¹¹² GRECO (2020), Runda a cincea de evaluare, Raport de evaluare: Germania, p. 23.

¹¹³ Contribuția ZDF la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 5; Contribuția Centrului european pentru libertatea presei și a mijloacelor de informare în masă la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 3-4; Consiliul Europei, Platforma pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor; Centrul european pentru libertatea presei și a mijloacelor de informare în masă, Platforma pentru cartografierea libertății mass-mediei.

¹¹⁴ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 9-10.

¹¹⁵ Contribuția RSF la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 29; Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

¹¹⁶ Asociația jurnaliștilor din Germania (3.8.2020), Îmbunătățirea securității.

¹¹⁷ Bundestagul Germaniei, Răspuns din partea Guvernului Federal, publicația 19/25940, p. 5. Statisticile respective privind criminalitatea nu menționează în mod separat atacurile asupra jurnaliștilor, ci relatează infracțiunile împotriva mass-mediei în general.

¹¹⁸ Federația Europeană a Jurnaliștilor (21.1.2021), Germania: 252 de atacuri împotriva lucrătorilor din domeniul mass-mediei în 2020.

¹¹⁹ Bundestagul Germaniei, Răspuns din partea Guvernului Federal, publicația 19/25940, p. 5.

Germania, referitoare la faptele agresive împotriva jurnaliștilor în timpul unei demonstrații¹²⁰. Asociațiile și sindicatele jurnaliștilor indică absența protecției și a sprijinului oferite jurnaliștilor de către poliție în timpul protestelor¹²¹. Consiliul german de presă solicită o protecție mai puternică a libertății presei și a propus actualizarea principiilor de conduită existente pentru mass-media și poliție¹²². Landurile evaluează în prezent o astfel de actualizare a acestor principii de conduită. În plus, unele landuri au luat măsuri pentru a îmbunătăți relația între jurnaliști și poliție¹²³. În aprilie 2021, asociațiile de jurnaliști au publicat un cod de conduită pentru agențiile mass-media, în temeiul căruia editorii se obligă să respecte o serie de măsuri menite să protejeze jurnaliștii împotriva violenței și amenințărilor¹²⁴. Deși indicatorul Instrumentului de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021 privind profesia jurnalistică, standardele și protecția jurnalismului arată un risc scăzut, indicatorul respectiv privind siguranța fizică a jurnaliștilor arată un risc ridicat¹²⁵.

Există unele preocupări cu privire la viața privată a jurnaliștilor în contextul acțiunilor în justiție. Asociațiile de jurnaliști atrag atenția asupra preocupărilor legate de datele personale ale jurnaliștilor și, în special, de faptul că adresele lor private devin publice în cazul în care întreprind acțiuni în justiție împotriva hărțuirii, atât fizice, cât și online¹²⁶. ONG-urile și asociațiile de jurnaliști consideră că există riscuri potențiale ca jurnaliștii să facă obiectul unor măsuri de supraveghere electronică de către serviciile de informații, în special atunci când interacționează cu potențiali informatori, și solicită garanții mai solide în cadrul legilor respective, în special în cadrul Legii revizuite privind Serviciul Federal de Informații (BND)¹²⁷. În general, mecanismele precontencioase duc la respingerea potențialelor cazuri de procese strategice împotriva participării publicului (SLAPP) înainte de a ajunge în instanță¹²⁸. Cu toate acestea, deși este posibil să nu existe multe cazuri importante, părțile interesate și

¹²⁰ Consiliul Europei, Platforma pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor. La momentul redactării prezentului document, autoritățile germane nu furnizaseră încă un răspuns la acest caz, care a fost înregistrat în mai 2021 la categoria „Atacuri asupra siguranței fizice și integrității jurnaliștilor”.

¹²¹ De exemplu, Uniunea jurnaliștilor din Germania (8.11.2020), dju în ver.di condamnă atacurile asupra lucrătorilor din domeniul mass-mediei în timpul demonstrației „Querdenken” din Leipzig; Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

¹²² Consiliul german de presă (2020), Principii de conduită pentru mass-media și poliție în vederea prevenirii obstacolelor în exercitarea atribuțiilor polițienești și a libertății de relatare; Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

¹²³ De exemplu, Codul presei al poliției din Baden-Württemberg [Ministerul de Interne, pentru digitalizare și municipalități (21.4.2021), standarde la nivel de land pentru relațiile cu presa]. Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

¹²⁴ Asociația jurnaliștilor din Germania (2021), Cod de conduită pentru agențiile mass-media.

¹²⁵ Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021, p. 10.

¹²⁶ Contribuția RSF la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 29; Informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania. La 24 iunie 2021, parlamentul german a adoptat o lege care sancționează distribuirea așa-numitelor „liste de dușmani”, însă acest lucru nu abordează problema datelor cu caracter personal ale jurnaliștilor care devin disponibile în cursul procedurilor judiciare.

¹²⁷ Contribuția GFF la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 4; Reporteri fără frontiere (26.3.2021), Oportunități ratate pentru libertatea presei; Asociația jurnaliștilor din Germania (19.2.2021), Legea BND: O mai bună protecție a informatorilor. Revizuirea Legii privind Serviciul Federal de Informații din 2021 a urmat unei hotărâri a Curții Constituționale Federale din 19 mai 2020, potrivit căreia competențele BND de a efectua supravegherea telecomunicațiilor străine încalcă drepturile fundamentale consacrate în Legea fundamentală a Germaniei [Curtea Constituțională Federală (19.5.2020), Comunicatul de presă nr. 37/2020].

¹²⁸ Contribuția Centrului european pentru libertatea presei și a mijloacelor de informare în masă la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 5.

studiile arată că problema acțiunilor judiciare preventive sau a amenințărilor la adresa jurnaliștilor este, de asemenea, prezentă în Germania¹²⁹.

IV. ALTE PROBLEME INSTITUȚIONALE LEGATE DE SISTEMUL DE CONTROL ȘI ECHILIBRU

Germania este o republică federală, democratică, cu puteri repartizate între guvernul federal și cele 16 administrații ale statelor federale. Separarea puterilor este consacrată în Legea fundamentală¹³⁰ și în constituțiile landurilor. La nivel federal, puterea legislativă federală este atribuită parlamentului federal (*Bundestag*) și organului reprezentativ al landurilor (*Bundesrat*)¹³¹. Guvernul, *Bundesrat* sau membrii *Bundestag* pot prezenta propuneri legislative¹³². Institutul german pentru drepturile omului și Agenția federală antidiscriminare contribuie la respectarea drepturilor fundamentale.

Au fost exprimate preocupări cu privire la transparența procesului legislativ și la tendința de scurtare a perioadelor de consultare. În general, există un cadru solid pentru consultarea părților interesate în cadrul procesului legislativ¹³³. În septembrie 2020, guvernul federal a creat, de asemenea, o platformă care reunește site-urile web ale diferitelor ministere, în cadrul căreia sunt găzduite informații cu privire la posibilitățile de implicare (timpurie) a părților interesate¹³⁴. Cu toate acestea, un document de poziție al Conferinței miniștrilor de justiție ai landurilor din noiembrie 2020 a subliniat necesitatea unui termen suficient pentru consultarea landurilor cu privire la proiectele legislative și a solicitat ca propunerile legislative emise de *Bundesrat* să fie examinate de *Bundestag* fără întârzieri nejustificate¹³⁵. În plus, părțile interesate și-au exprimat îngrijorarea cu privire la cazurile frecvente de scurtare a perioadelor de consultare pentru examinarea propunerilor cuprinzătoare și complexe și și-au exprimat îngrijorarea cu privire la absența generală a transparenței contribuțiilor care influențează procesul legislativ înainte de procedura oficială de consultare¹³⁶. În decembrie 2020, GRECO a recomandat, de asemenea, identificarea și divulgarea contribuțiilor externe semnificative la propunerile legislative primite înainte de inițierea oficială a consultărilor¹³⁷. Deși au avut loc, de asemenea, perioade de consultare mai

¹²⁹ Contribuția Centrului european pentru libertatea presei și a mijloacelor de informare în masă la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 5; Contribuția RSF la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 33-34; Gostomyk T. și Moßbrucker D. (2019), *If you write that, I'll sue you!* („Dacă scrieți acest lucru, vă dau în judecată!”) Studiu privind strategiile avocaților în materie de prevenire în mass-media, Fundația Otto Brenner, Registrul de lucru 99.

¹³⁰ Articolul 20 din Legea fundamentală.

¹³¹ Articolul 70 și urm. din Legea fundamentală.

¹³² Propunerile prezentate de *Bundestag* pot proveni de la (cel puțin) 5 % dintre membrii săi. În practică, cele mai multe propuneri provin de la guvern.

¹³³ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 10.

¹³⁴ Site-ul web „Participare la nivel federal” (*Beteiligung auf Bundesebene*): <https://www.bundesregierung.de/breg-de/service/gesetzgebungsverfahren-beteiligung>. O astfel de platformă există, de asemenea, în legătură cu procedurile oficiale de consultare ale diferitelor ministere.

¹³⁵ Conferința miniștrilor justiției (2020), Consolidarea federalismului în practică – Participarea țărilor la propunerile legislative federale și abordarea inițiativelor legislative ale consiliului federal de către guvernul federal.

¹³⁶ Contribuția ENNHRI la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 153; a se vedea, de asemenea, contribuțiile Asociației Barourilor din Germania și ale Baroului Federal German la Raportul din 2021 privind statul de drept.

¹³⁷ GRECO (2020), Runda a cincea de evaluare – Raport de evaluare: Germania, recomandarea iv).

scurte în contextul pandemiei de COVID-19, părțile interesate consideră că aceasta este o tendință mai amplă¹³⁸.

Cadrul de adoptare a măsurilor legate de pandemia de COVID-19 a fost modificat de mai multe ori, iar măsurile au făcut obiectul unui control judiciar cuprinzător. Măsurile legate de pandemie sunt luate pe baza Legii privind protecția împotriva infecțiilor (IfSG), care permite administrațiilor publice ale landurilor (care au competența de a adopta măsuri în temeiul IfSG) să introducă restricții prin ordonanță. În contextul pandemiei de COVID-19, în martie 2020, competențele guvernului federal de a lua măsuri în temeiul IfSG au fost, de asemenea, extinse¹³⁹. Majoritatea acestor competențe pot fi exercitate numai atât timp cât *Bundestag* declară „stare de epidemie”, pe care o poate revoca în orice moment și care trebuie reconfirmată o dată la trei luni¹⁴⁰. În urma discuțiilor privind absența rolului parlamentului federal¹⁴¹, în noiembrie 2020 au fost adoptate modificări pentru a spori controlul parlamentar, în primul rând prin introducerea unei liste standard de măsuri care pot fi luate prin ordonanță, care anterior nu erau specificate prin lege¹⁴². Modificările ulterioare adoptate în aprilie 2021 au introdus o așa-numită „frână de urgență”, care prevede introducerea automată a anumitor măsuri restrictive prin legislația federală în cazul în care se atinge un prag specific cu privire la cazurile de COVID-19 pe parcursul a trei zile într-un oraș sau district¹⁴³. Acest aspect a făcut obiectul unor dezbateri importante cu privire la caracterul constituțional și proporțional al unor astfel de dispoziții¹⁴⁴. Pentru a se adapta la condițiile pandemiei, parlamentul federal și-a modificat regulamentul de procedură, permițând votul electronic în cadrul comisiilor și reducând cvorumul necesar pentru votul în plen¹⁴⁵. Măsurile luate în contextul pandemiei au făcut obiectul unui control judiciar cuprinzător, efectuat în principal de către instanțele administrative superioare și curțile constituționale ale landurilor, fiind înregistrate peste 6 000 de cauze până la sfârșitul anului 2020¹⁴⁶. Multe dintre aceste cauze au fost soluționate până în prezent doar în cadrul unor proceduri de urgență, iar hotărârea principală nu a fost încă pronunțată. Începând din martie, Curtea Constituțională a primit 321 de plângeri constituționale privind măsurile legate de COVID-19 și a soluționat 273 dintre acestea¹⁴⁷.

Comisia a inițiat acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor împotriva Germaniei pentru încălcarea principiilor fundamentale ale dreptului UE, având în vedere

¹³⁸ Contribuția Asociației Barourilor din Germania la Raportul din 2021 privind statul de drept și informații primite în contextul vizitei de țară efectuate în Germania.

¹³⁹ Prima lege privind protecția populației în cazul unor situații epidemice cu relevanță națională.

¹⁴⁰ Inițial, modificările au fost limitate în timp până la 31 martie 2021. A se vedea articolul 5 alineatul (1) din IfSG.

¹⁴¹ Trebuie remarcat faptul că, în acest context, controlul este exercitat și de parlamentele landurilor care, în unele cazuri, au adoptat legi care impun implicarea parlamentelor lor în măsurile legate de COVID-19.

¹⁴² A se vedea noul articol 28a din IfSG. A treia lege privind protecția populației în cazul unor situații epidemice cu relevanță națională, adoptată la 18 noiembrie 2020.

¹⁴³ A se vedea noul articol 28b din IfSG. A patra lege privind protecția populației în cazul unor situații epidemice cu relevanță națională, adoptată la 21 aprilie 2021.

¹⁴⁴ Măsurile automate prevăzute în „frâna de urgență” fuseseră deja limitate în comparație cu propunerea inițială a guvernului în urma acestor reacții. O serie de contestații au fost deja introduse la Curtea Constituțională Federală, în special în ceea ce privește competența guvernului federal și normele automate privind interdicțiile de circulație.

¹⁴⁵ Aceste modificări sunt limitate în prezent până în iunie 2021, a se vedea articolul 126a din Regulamentul de procedură al parlamentului.

¹⁴⁶ *Deutsche Richterzeitung* (2020), *Corona-Krise sorgt für tausende Verfahren*.

¹⁴⁷ Toate cauzele închise au fost respinse sau închise în alt mod; 48 de cauze sunt încă pendinte. Pentru mai multe detalii, a se vedea, de asemenea, Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 11.

hotărârea Curții Constituționale Federale din 5 mai 2020. La 9 iunie 2021, Comisia a decis să trimită Germaniei o scrisoare de punere în întârziere pentru încălcarea principiilor autonomiei, supremației, eficacității și aplicării uniforme a dreptului Uniunii, precum și pentru respectarea jurisdicției Curții de Justiție a Uniunii Europene în conformitate cu articolul 267 din TFUE¹⁴⁸. Prin hotărârea sa din 5 mai 2020¹⁴⁹, Curtea Constituțională Federală a privat o hotărâre a Curții de Justiție a Uniunii Europene de efectele juridice ale acesteia în Germania¹⁵⁰. Ordonanța Curții Constituționale Federale din 29 aprilie 2021 prin care s-a constatat inadmisibilitatea unei cereri de executare a hotărârii¹⁵¹ nu modifică situația juridică creată prin hotărârea Curții Constituționale Federale, în special în ceea ce privește principiul preeminenței dreptului Uniunii.

Postul de director al Agenției federale antidiscriminare rămâne vacant. În conformitate cu legislația germană, directorul Agenției federale antidiscriminare este numit de guvernul federal la propunerea Ministerului Familiei, Persoanelor în Vârstă, Femeilor și Tineretului și este independent în exercitarea funcției sale¹⁵². Din aprilie 2018, funcția a fost exercitată *ad interim*, întrucât rezultatul procedurii de selecție a noului director a fost anulat în instanță din cauza nerespectării principiului constituțional al meritului¹⁵³. Potrivit ministerului responsabil, au existat mai multe hotărâri judecătorești divergente cu privire la procedura de selecție, care au condus la incertitudine cu privire la criteriile de selecție¹⁵⁴.

Incertitudinea cu privire la regimul de scutire fiscală pentru organizațiile societății civile continuă să reprezinte o provocare¹⁵⁵, în pofida unor uşoare îmbunătățiri ale cadrului. În general, spațiul societății civile continuă să fie considerat „deschis”¹⁵⁶ și rămâne în vigoare un cadru solid pentru aceasta¹⁵⁷. Reforma din decembrie 2020 a Codului fiscal a introdus alte categorii de actori ai societății civile cu privire la activitățile care intră sub incidența regimului de scutire fiscală pentru organizațiile non-profit de interes public¹⁵⁸. Cu toate acestea, această reformă nu a abordat incertitudinea creată de o hotărâre din 2019 a Curții Federale Fiscale¹⁵⁹ și care a fost confirmată și de o hotărâre din decembrie 2020¹⁶⁰

¹⁴⁸ Comisia Europeană (9 iunie 2021), Pachetul de acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor din luna iunie: principalele decizii.

¹⁴⁹ Hotărârea Curții Constituționale Federale din 5 mai 2020, 2 BvR 859/15.

¹⁵⁰ În ceea ce privește preocupările exprimate în cadrul hotărârii, a se vedea: Curtea de Justiție a Uniunii Europene, Comunicatul de presă nr. 58/20 din 8 mai 2020; Declarația președintei von der Leyen, Declarația/20/846 din 10 mai 2020. A se vedea, de asemenea, Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 11.

¹⁵¹ Decizia privind Ordinul constituțional federal din 29 aprilie 2021, 2 BvR 1651/15, 2 BvR 2006/15. În decizia sa, Curtea Constituțională a considerat, printre altele, că cererea este, de asemenea, neîntemeiată, având în vedere că guvernul federal și *Bundestag* au abordat și au evaluat în mod substanțial deciziile privind politica monetară adoptate de Consiliul guvernatorilor BCE în urma hotărârii din 5 mai 2020, inclusiv evaluarea caracterului proporțional efectuată și susținută de BCE în deciziile sale din 3-4 iunie 2020 în această privință.

¹⁵² Articolul 26 din Legea generală privind egalitatea de tratament.

¹⁵³ Hotărârea Curții Administrative din Berlin din 8 februarie 2019, 7 L 218.18.

¹⁵⁴ Contribuție scrisă primită de Ministerul Familiei, Persoanelor în Vârstă, Femeilor și Tineretului în contextul vizitei de țară.

¹⁵⁵ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 12.

¹⁵⁶ Calificativul acordat de CIVICUS. Calificativele sunt acordate conform unei scale care cuprinde cinci niveluri, definite după cum urmează: deschis, restrâns, obstrucționat, reprimat și închis.

¹⁵⁷ Raportul din 2020 privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania, p. 12.

¹⁵⁸ De exemplu, protecția climei și protecția grupurilor vulnerabile. Legea fiscală anuală din 2020 (*Jahressteuergesetz*).

¹⁵⁹ Hotărârea Curții Federale Fiscale din 10 ianuarie 2019, V R 60/17.

¹⁶⁰ Hotărârea Curții Federale Fiscale din 10 decembrie 2020, V R 14/20.

privind domeniul de aplicare al regimului de scutire fiscală. Conform jurisprudenței, organizațiile societății civile nu trebuie să se implice în chestiuni politice la un nivel mai general, dar sunt autorizate să se implice numai dacă acest lucru este strict necesar pentru desfășurarea activităților incluse în Codul fiscal. Deși pot furniza informații publicului într-un mod neutru, în practică interpretarea acestor condiții creează o incertitudine semnificativă pentru organizațiile societății civile, în special pentru cele care își desfășoară activitatea în domeniul drepturilor omului și al apărării democrației¹⁶¹. Părțile interesate raportează că preocupările legate de pierderea statutului de scutire fiscală pot determina organizațiile civile să se abțină de la adoptarea de poziții cu privire la aspecte potențial sensibile și că amenințările cu acțiuni în justiție legate de statutul fiscal pot fi utilizate, de asemenea, ca tactică politică¹⁶². În plus, nou-înființata Fundație federală germană pentru implicare civică și voluntariat, care și-a început activitatea în iulie 2020 și este bazată pe o inițiativă comună a mai multor ministere federale, a instituit un program de sprijin pentru a ajuta organizațiile societății civile să facă față efectelor pandemiei de COVID-19, cu un buget de 20 de milioane EUR în 2020¹⁶³.

¹⁶¹ Contribuții din partea ENNHRI și a Gesellschaft für Freiheitsrechte la Raportul din 2021 privind statul de drept.

¹⁶² Contribuție din partea Gesellschaft für Freiheitsrechte la Raportul din 2021 privind statul de drept, p. 5. Contribuția indică mai multe cazuri în care un partid politic de dreapta a solicitat retragerea statutului de scutire fiscală și/sau a finanțării publice pentru organizațiile societății civile care își desfășoară activitatea în domeniul combaterii discriminării, deoarece consideră că activitatea lor este de natură politică. De exemplu, a se vedea Gesellschaft für Freiheitsrechte și Open Society Foundations (2020), Spații din ce în ce mai restrânse ale societății civile în Germania; spații din ce în ce mai reduse în Europa.

¹⁶³ Fundația federală germană pentru implicare civică și voluntariat, Förderprogramm 2020: Gemeinsam wirken in Zeiten von Corona, <https://www.deutsche-stiftung-engagement-und-ehrenamt.de/foerderung/>.

Anexa I: Lista surselor în ordine alfabetică*

* Lista contribuțiilor primite în contextul consultării premergătoare elaborării Raportului din 2021 privind statul de drept este disponibilă pe <https://ec.europa.eu/info/policies/justice-and-fundamental-rights/upholding-rule-law/rule-law/rule-law-mechanism/2021-rule-law-report-targeted-stakeholder-consultation>

Administrația statului federal Hamburg (2021), Document de poziție al landului Hamburg referitor la pactul privind statul de drept (<https://www.hamburg.de/bjv/unsere-themen/14908648/positionspapier-zum-pakt-fuer-den-rechtsstaat/>)

Asociația Barourilor din Germania (2021), Contribuție la Raportul din 2021 privind statul de drept

Asociația judecătorilor și procurorilor din Germania (2021), Contribuție la Raportul din 2021 privind statul de drept

Asociația jurnaliștilor din Germania (2020), Îmbunătățirea securității (<https://www.djv.de/startseite/profil/der-djv/pressebereich-download/pressemitteilungen/detail/news-sicherheit-verbessern>)

Asociația jurnaliștilor din Germania (2021), Cod de conduită pentru agențiile mass-media (<https://www.djv.de/startseite/info/themen-wissen/schutzkodex-journalistinnen-vor-gewalt-und-bedrohungen-schuetzen>)

Asociația jurnaliștilor din Germania (2021), Legea BND: O mai bună protecție a informatorilor (<https://www.djv.de/suche/meldungen/news-informanten-besser-schuetzen>)

Baroul Federal din Germania (2021), Contribuție la Raportul din 2021 privind statul de drept

Bundeskriminalamt (2020), Bundeslagebild Korruption 2019, (https://www.bka.de/SharedDocs/Downloads/DE/Publikationen/JahresberichteUndLagebilder/Korruption/korruptionBundeslagebild2019.html;jsessionid=BB07C9D8DF5A361AB3C08080C0AC57C7.liv_e0612?nn=28078)

Bundestagul Germaniei (2021), Răspunsul guvernului federal, Drucksache 19/25940 (<https://dip21.bundestag.de/dip21/btd/19/259/1925940.pdf>)

Centrul european pentru libertatea presei și a mijloacelor de informare în masă (2021), Contribuție la Raportul din 2021 privind statul de drept

Centrul european pentru libertatea presei și a mijloacelor de informare în masă, Platforma pentru cartografierea libertății mass-mediei (<https://www.ecpmf.eu/monitor/mapping-media-freedom/>)

Centrul pentru libertatea presei și a mijloacelor de informare în masă (2021), *Media pluralism monitor 2021* [Instrumentul de monitorizare a pluralismului mass-mediei (MPM) 2021]

Civicus, *Monitor tracking civic space – Germany* (Instrumentul de monitorizare a spațiului civic – Germania) (<https://monitor.civicus.org/country/germany/>)

Codul de presă al Poliției din Baden-Württemberg [Ministerul de Interne, pentru digitalizare și municipalități (2021)], Standarde la nivel de land pentru relațiile cu presa (<https://im.baden-wuerttemberg.de/de/service/presse-und-oeffentlichkeitsarbeit/pressemitteilung/pid/landesweite-standards-fuer-die-pressearbeit/>)

Comisia Europeană (2020), Raportul privind statul de drept, capitol consacrat situației statului de drept din Germania

Comisia Europeană (2021), Tabloul de bord privind justiția în UE

Comisia Europeană (9 iunie 2021), Pachetul de acțiuni în constatarea neîndeplinirii obligațiilor din luna iunie: principalele decizii. https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/inf_21_2743

Conferința miniștrilor justiției (2020), Consolidarea federalismului în practică – Participarea țărilor la propunerile legislative federale și abordarea inițiativelor legislative ale consiliului federal de către

guvernul federal (*Föderalismus in der Praxis stärken – Die Beteiligung der Länder an Gesetzgebungsvorhaben des Bundes und die Behandlung von Gesetzesinitiativen des Bundesrates durch die Bundesregierung*)

(https://www.justiz.nrw.de/JM/jumiko/beschluesse/2020/Herbstkonferenz_2020/Top-I-8-Foederalismus-in-der-Praxis-staerken---Die-Beteiligung-der-Laender-an-Gesetzgebungsvorhaben.pdf)

Conferința miniștrilor justiției (2020), Raportul grupului de lucru „Germania ca spațiu al justiției: Consolidarea instanțelor în litigiile economice/instanțele comerciale (*Bericht der Länderarbeitsgruppe „Justizstandort Deutschland: Stärkung der Gerichte in Wirtschaftsstreitigkeiten/Commercial Courts*)

(https://www.justiz.nrw.de/JM/jumiko/beschluesse/2020/Herbstkonferenz_2020/Top-I-25-Bericht-der-Laenderarbeitsgruppe-Justizstandort-Deutschland---Staerkung-der-Gerichte-in-Wirtschaftsstreitigkeiten.pdf)

Conferința miniștrilor justiției (2021), Decizie – Continuarea creșterii durabile a personalului și promovarea digitalizării sistemului judiciar – Pactul privind statul de drept 2.0. (*Personalverstärkungen nachhaltig fortsetzen und Digitalisierung der Justiz vorantreiben – Pakt für den Rechtsstaat 2.0*)

(https://www.justiz.nrw.de/JM/jumiko/beschluesse/2021/Fruerhjahrskonferenz_2021/TOP-I_-1-u-I_-20---Pakt-fuer-den-Rechtsstaat.pdf)

Consiliul consultativ al judecătorilor europeni (2016), Avizul nr. 19 – Rolul președinților de instanță.

Consiliul Europei: Comitetul de Miniștri (2000), Recomandarea Rec(2000)19 a Comitetului de Miniștri privind rolul parchetelor în sistemul de justiție penală

Consiliul german de presă (2020), Principii de conduită pentru mass-media și poliție în vederea prevenirii obstacolelor în exercitarea atribuțiilor polițienești a libertății de relatare (https://www.presserat.de/files/presserat/dokumente/download/Verhaltensgrunds%20C3%A4tze_MedienPolizei_Entwurf_24_11_2020.pdf)

Consiliul german de presă (2021), Raport anual 2020 (<https://www.presserat.de/jahresberichte-statistiken.html>)

Curtea Constituțională Federală (19.5.2020), Comunicatul de presă nr. 37/2020 (<https://www.bundesverfassungsgericht.de/SharedDocs/Pressemitteilungen/EN/2020/bvg20-037.html>)

Curtea Constituțională Federală, hotărârea din 29 noiembrie 2016, 2 BvR 2453/15

Curtea Constituțională Federală, hotărârea din 5 mai 2020, 2 BvR 859/15

Curtea de Justiție a Uniunii Europene (2020), Comunicatul de presă nr. 58/20

Curtea de Justiție a Uniunii Europene, hotărârile din 27 mai 2019, *OG și PI*, cauzele conexe C-508/18 și C-82/19 PPU și din 24 noiembrie 2020 – C-510/19

Curtea Federală Fiscală, hotărârea din 10 decembrie 2020, V R 14/20

Curtea Federală Fiscală, hotărârea din 10 ianuarie 2019, V R 60/17

Declarația președintei von der Leyen (2020), Declarație/20/846

Deutsche Richterzeitung (2020), Corona duce la progrese în domeniul digitalizării (*Corona führt zu Digitalisierungsschub*)

Deutsche Richterzeitung (2020), Criza provocată de coronavirus conduce la mii de cazuri (*Corona-Krise sorgt für tausende Verfahren*)

Deutsche Richterzeitung (2021), Pact cu rezultate intermediare medii (*Pakt mit durchwachsender Zwischenbilanz*)

Directiva guvernului federal privind prevenirea corupției în administrația federală (2004) [Richtlinie der Bundesregierung zur Korruptionsprävention in der Bundesverwaltung (2004)] (https://www.verwaltungsvorschriften-im-internet.de/bsvwvbund_30072004_O4634140151.htm)

Direcția Generală Comunicare (2019), Eurobarometru Flash 482: Atitudinea întreprinderilor față de corupție în UE

Direcția Generală Comunicare (2020), Eurobarometru special 502: Corupția

DRB (2021), Diferențe semnificative între salarii în cadrul statelor federale (*Große Besoldungsunterschiede zwischen den Bundesländern*) (<https://www.drb.de/newsroom/pressemediencenter/nachrichten-auf-einen-blick/nachricht/news/grosse-besoldungsunterschiede-zwischen-den-bundeslaendern/>)

Federația Europeană a Jurnaliștilor (2021), Germania: 252 de atacuri împotriva lucrătorilor din domeniul mass-mediei în 2020 (<https://europeanjournalists.org/blog/2021/01/21/germany-252-attacks-against-media-workers-in-2020/>)

Fundația federală germană pentru implicare civică și voluntariat, *Förderprogramm 2020: Gemeinsam wirken in Zeiten von Corona* (<https://www.deutsche-stiftung-engagement-und-ehrenamt.de/foerderung/>)

Gesellschaft für Freiheitsrechte (2021), Contribuție la Raportul din 2021 privind statul de drept

Gesellschaft für Freiheitsrechte și Open Society Foundations (2020), Spații din ce în ce mai reduse în Germania; spații din ce în ce mai reduse în Europa

GFF (2021), Contribuție la Raportul din 2021 privind statul de drept

Gostomzyk T. și Moßbrucker D. (2019), „Dacă scrieți acest lucru, vă dau în judecată!” Studii privind strategiile avocaților în materie de prevenire în mass-media

GRECO (2020), Runda a cincea de evaluare – Raport de evaluare privind Germania referitor la prevenirea corupției și la promovarea integrității în administrațiile centrale (funcții executive de conducere) și în agențiile de aplicare a legii

Guvernul Germaniei (2021), Contribuție din partea Germaniei la Raportul din 2021 privind statul de drept

Guvernul landului Hamburg (2021), Document de poziție al landului Hamburg privind pactul pentru statul de drept

H. Steinharter, Unitatea de informații financiare (2020): Anti-Geldwäsche-Behörde FIU plant Hunderte neue Stellen, Handelsblatt (<https://www.handelsblatt.com/finanzen/banken-versicherungen/banken/financial-intelligence-unit-anti-geldwaesche-behoerde-fiu-plant-hunderte-neue-stellen/26745786.html?ticket=ST-55488-FuqUZPM3mm6lk6jLHzJ6-ap6>)

Hessen, Bayern, Brandenburg, Renania de Nord-Westfalia, Mecklenburg-Vorpommern, Saarland, Niedersachsen și Schleswig-Holstein (2021), Scrisoare comună

KEK (2021), Concentrarea mass-mediei (<https://www.kek-online.de/medienkonzentration>)

LTO (2021), Recursuri urgente împotriva substituirilor la conducerea Curții Federale Fiscale. (<https://www.lto.de/recht/justiz/j/vg-muenchen-eilantraege-neubesetzung-praesident-bmjv-bundesgerichte-richter-auswahl-erfahrung-politische-einflussnahme-bundes-finanzhof/>)

Ministerul Federal al Justiției și Protecției Consumatorilor (2019), Pactul privind statul de drept

Ministrul adjunct pentru cultură și mass-Media (2020), „Neustart Kultur”: Posturi private de radiodifuziune și televiziune (<https://www.bundesregierung.de/breg-de/bundesregierung/staatsministerin-fuer-kultur-und-medien/private-rundfunkveranstalter-1777032>)

OCDE (2021), Etapa 4 – Raportul de monitorizare pe doi ani: Germania (<https://www.oecd.org/corruption/germany-oecdanti-briberyconvention.htm>)

Ordinul Constituțional Federal, Decizia din 29 aprilie 2021, 2 BvR 1651/15, 2 BvR 2006/15

Participare la nivel federal (*Beteiligung auf Bundesebene*) (<https://www.bundesregierung.de/breg-de/service/gesetzgebungsverfahren-beteiligung>)

Platforma Consiliului European pentru promovarea protecției jurnalismului și a siguranței jurnaliștilor – Germania (<https://www.coe.int/en/web/media-freedom/germany>)

Reporteri fără Frontiere (2021), *Clasamentul mondial al libertății presei din 2021 – Germania* (<https://rsf.org/en/germany>)

Reporteri fără Frontiere (2021), *Contribuție la Raportul din 2021 privind statul de drept*

Reporteri fără Frontiere (2021), *Oportunități ratate pentru libertatea presei* (<https://www.reporter-ohne-grenzen.de/pressemitteilungen/meldung/verpasste-chance-fuer-die-pressefreiheit>)

Rețeaua europeană a instituțiilor naționale pentru drepturile omului (2021), *Contribuția Rețelei europene a instituțiilor naționale pentru drepturile omului la Raportul din 2021 privind statul de drept*

SWR (2021), Bettina Limperg: *Das muss sich unbedingt ändern* (<https://www.swr.de/swraktuell/baden-wuerttemberg/karlsruhe/bettina-limperg-praesidentin-des-bghs-100.html>)

Transparency International (2021), *Indicele de percepție a corupției 2020*

Transparency International Germany (2020), Document de poziție referitor la proiectul de lege privind introducerea unui registru al activității de lobby (https://www.transparency.de/fileadmin/Redaktion/Aktuelles/Stellungnahmen/2020/Stellungnahme_Transparency_Deutschland_Lobbyregister_20-09-29.pdf)

Transparency International-Deutschland (2018), *Comments and Recommendations to UNCAC Second Review Cycle* (Comentarii și recomandări pentru al doilea ciclu de revizuire de către UNCAC) (https://www.transparency.de/fileadmin/Redaktion/Aktuelles/Stellungnahmen/2018/18-09-10_Comments_and_Recommendations UNCAC Second Review Cycle.pdf)

Transparency International-Deutschland (2020), *Stellungnahme zum Entwurf eines Gesetzes zur Stärkung der Finanzmarktintegrität* (https://www.transparency.de/fileadmin/Redaktion/Aktuelles/Stellungnahmen/2020/20-11-09_Stellungnahme_Transparency_Deutschland_Referentenentwurf_Gesetz_zur_Staerkung_der_Finanzmarktaufsicht_-_Website-Version_1_.pdf)

UNCAC (2019), Revizuirea punerii în aplicare a Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ciclul de revizuire 1 (capitolele III și IV), Rezumat: Germania, Grupul de examinare a punerii în aplicare (iulie 2020) și Ciclul al doilea de evaluare (capitolele II și V), rezumat: Germania, Grupul de examinare a punerii în aplicare (<https://www.unodc.org/documents/treaties/UNCAC/WorkingGroups/ImplementationReviewGroup/ExecutiveSummaries2/V2000216e.pdf>)

Uniunea jurnaliștilor din Germania (2020), dju in ver.di condamnă atacurile asupra lucrătorilor din domeniul mass-mediei în timpul demonstrației „Querdenken” din Leipzig (<https://dju.verdi.de/presse/pressemitteilungen/++co++79521560-21a6-11eb-bdd1-001a4a16012a>);

ZDF (2021), *Contribuție la Raportul din 2021 privind statul de drept.*

Anexa II: Vizită de țară efectuată în Germania

În martie 2021, serviciile Comisiei au organizat reuniuni virtuale cu:

- Asociația Barourilor din Germania
- Asociația judecătorilor și procurorilor din Germania
- Baroul Federal
- Biroul de gestiune comună a autorităților din domeniul mass-mediei
- Biroul Federal de Poliție Judiciară
- Comisia pentru afaceri europene a Conferinței miniștrilor justiției
- Consiliul de Presă
- Curtea Administrativă Federală
- Curtea Supremă Federală
- Gesellschaft für Freiheitsrechte
- Institutul german pentru drepturile omului
- Lobbycontrol DE
- Ministerul de Interne
- Ministerul Justiției
- Ministerul Sănătății
- Ministrul adjunct pentru cultură și mass-Media
- Parchetul Specializat pentru Combaterea Corupției și Criminalității Economice München
- Transparency International Germania
- Unitatea de informații financiare

* Comisia s-a întâlnit, de asemenea, cu următoarele organizații în cadrul mai multor reuniuni orizontale:

- Amnesty International
- Centrul european pentru legislație nonprofit
- Centrul european pentru libertatea presei și a mijloacelor de informare în masă
- Centrul pentru Drepturi Reproductive
- CIVICUS
- Comisia Internațională a Juriștilor
- Comitetul Helsinki -Țările de Jos
- Conferința bisericilor europene
- EuroCommerce
- Federația Europeană a Jurnaliștilor
- Federația Internațională pentru Drepturile Omului
- Forumul Civic European
- Forumul European al Tineretului
- Front Line Defenders
- Fundația Human Rights House
- Human Rights Watch
- ILGA-Europa
- Institutul de Politici Europene pentru o Societate Deschisă
- Institutul Internațional de Presă
- Parteneriatul European pentru Democrație
- Philanthropy Advocacy
- Protection International
- Reporteri fără Frontiere

- Rețeaua Europeană a Federației Internaționale pentru Planificare Familială
- Societatea civilă Europa
- Transparency International EU
- Uniunea Libertăților Civile pentru Europa